

УДК 655.4(477)

Костянтин Дмитренко,
студент Інституту журналістики Київського
національного університету імені Тараса Шевченка

Українська книга як вияв народної дипломатії

Українські видавці та книгорозповсюджувачі вже увосьме взяли участь у книжковій виставці-ярмарку, що традиційно проводиться у столиці Білорусі. Особливості вісімнадцятої за ліком у тому, що ще напередодні її проведення у деяких країнах — її учасників ставилося питання про бойкотування цього заходу з огляду на останні події у Білорусі. Так, окремі українські письменники запропонували не брати в ньому участь.

До речі, дискусія щодо етичності участі у Мінській виставці виникла не лише в Україні. Наприклад, німецькі журналісти ставили це питання Посольству ФРН у Республіці Білорусь. Заступник посла ФРН у Білорусі Петер Детмар в інтерв'ю "Deutsche Welle" відповів, що "культура і мистецтво покликані об'єднувати, а не розділяти людей. До того ж, в резолюції Ради Європи немає жодного слова, яке в тій або іншій формі перешкоджало б проведенню співробітництва в галузі культури".

Державний комітет телебачення і радіомовлення України прийняв рішення про участь країни у XVIII Мінській виставці-ярмарку, яке аргументовано обґрунтував його голова Юрій Плаксюк: "Ми добре усвідомлювали, що наша виставка — це, передусім, в інтересах української громади, яка нараховує в Білорусі майже 200 тисяч осіб. У Мінськ були відправлені нові книги сучасних письменників, зокрема, Ліни Костенко, Марії Матіос, Юрія Андруховича, твори класиків української літератури, численні науково-популярні видання, енциклопедії, довідники, словники... Спеціальні розділи в експозиції присвячувалися 20-річчю Незалежності України та Євро-2012. Україна була представлена як держава, якій є що продемонструвати своїм сусідам".

Рішення комітету підтримали й українські видавці, зокрема, головні редактори видавництв "Ярославів вал" Лілія Максименко та "Балтія-Друк" Віргініюс Строля, виступаючи на прес-конференції з нагоди проведення XVIII Мінської книжкової виставки-ярмарку. Підтримкою, зрештою, стала й участь у ній, крім уже названих, й інших видавництв: ВАТ "Волинська обласна друкарня", ПП "Горобець", ДНВП "Картографія", ТОВ "Покетбук", ЗАТ "Українська прес-група" (видавництво газети "День").

У цій газеті Ольга Решетиліова висловила своє бачення доцільності участі України у Мінській виставці-ярмарку: "Побувавши у складі української делегації в Мінську, можу поділитися своїм суб'єктивним висновком: дуже правильно зробили письменники, що написали такого листа, і не менш правильно вчинили в Держкомтелерадіо, вирішивши все ж брати участь у виставці... Особливо важливим був приїзд нашої делегації для українців, які живуть у Білорусі. Офіційно в цій дев'ятимільйонній країні проживає 237 тисяч українців, неофіційно їх тут понад 300 тисяч. Здебільшого українське населення зосереджене в прикордонних областях

— Гомельській та Брестській, у Мінську проживає невелика українська громада. Але протягом шести днів роботи книжкової виставки (з 9 по 14 лютого) до Національного стенду України ці люди приходили щодня. Вони купували українські книжки, розпитували про Україну і дуже дивувалися, коли хтось із нашої делегації розмовляв російською, а не українською мовою. Столиця рідної держави білоруських українців розташована лише за кілька сотень кілометрів від них, а вони часто почуваються відірваними від Батьківщини і здебільшого мають спотворене уявлення про те, що відбувається тут. По-перше, в Білорусі немає жодної української школи, жодного культурного центру, бібліотеки чи церкви з українською мовою служіння. Все українське життя зосереджене у восьми громадських організаціях та об'єднаннях українців, які діють у різних регіонах Білорусі та входять до Білоруського громадського об'єднання українців "Ватра". Усі активісти "Ватри" працюють на громадських засадах і, крім моральної, ніякої підтримки від України не мають".

Отже, українська книга побувала на XVIII Мінській виставці-ярмарку, ставши, за образним висловом керівника української делегації, начальника управління видавничої справи Держкомтелерадіо України Олексія Кононенка, виявом народної дипломатії.

На участь українських видавців у Мінській виставці було асигновано всього 50 тисяч гривень. Тож цілком зрозуміло, що наша вітчизняна експозиція була скромнішою, ніж інших країн-учасниць книжкового форуму. Для порівняння: українські видавці на площі в 16 квадратних метрів виставили 500 видань від ста видавництв різних форм власності, а от експозиція почесного гостя виставки — Німеччини займала у 15 разів більше виставкової площі, де було розміщено майже 700 книжкових новинок.

Однак, незважаючи на обмежені можливості, українські видавці широко представили українську книгу на виставці. 10 лютого у рамках виставки-ярмарку відбувся День української книги. Національна експозиція зібрала в цей день велику кількість гостей та учасників із різних країн світу.

День української книги став днем численних презентацій. Свою продукцію представили видавці ВАТ "Волинська обласна друкарня", видавництво "Ярославів вал" та ПП "Горобець". Велику зацікавленість відвідувачів та фахівців викликали й книги, що вийшли в останні роки за програмою "Українська книга" і які, на думку відвідувачів, стали окрасою цього річної міжнародної виставки.

ТОВ "Покетбук" презентувало електронні книги. Мало хто знає, що програмне забезпечення для електронних книжок і підручників, які нині впевнено завойовують світ, розробляють українські програмісти, які співпрацюють з колегами з Москви, Гонконгу, міст Німеччини й США. Жодна з

23 країн світу, які були представлені на мінській виставці, не запропонувала чогось подібного.

— Українська книга викликала величезний інтерес як у фахівців, так і в пересічних відвідувачів виставки. Нам вдалось привезти у Мінськ не просто національні видання, а частку культури і духовності України, — розповів керівник української делегації, начальник управління видавничої справи Держкомтелерадіо України Олексій Кононенко. — До нас їхали представники української громади зі всієї Білорусі. Шкодували, що більшість книг не продавалися, а були виставковими експонатами. До речі, після закінчення роботи виставки ми передали більшість книг Посольству України в Республіці Білорусь, яке зараз формує українську бібліотеку. У приміщенні Посольства України відбулась зустріч українських видавців з представниками української громади Білорусі. Щодня біля української експозиції проходили цікаві зустрічі з гостями та учасниками виставки. Особливо

багато було представників української громади, які приїздили на виставку з різних білоруських міст та селищ. А в День української книги творчий аматорський колектив української громади Мінська "Українська пісня" забезпечив музичний супровід презентацій, що додало їм національного колориту та святкового настрою.

Українська делегація взяла участь у благодійній акції "Подари дітям книгу", в рамках якої учасники виставки-ярмарку передали безоплатно книги для Клецького дитячого будинку.

Національна українська експозиція стала й місцем ділових зустрічей із зарубіжними учасниками виставкового заходу, під час яких члени української делегації обговорювали можливості співпраці у галузі книговидавництва та книгорозповсюдження.

Надійшла в редакцію 21 лютого 2011 року